

BOSNA I HERCEGOVINA
REPUBLIKA SRPSKA
VRHOVNI SUD REPUBLIKE SRPSKE
BANJALUKA
Broj: 78 0 P 027202 20 Rev
Dana, 09.03.2021. godine

Vrhovni sud Republike Srpske u vijeću sastavljenom od sudija ovog suda Gorjane Popadić, kao predsjednik vijeća, Violande Šubarić i Senada Tice, kao članovi vijeća, u pravnoj stvari tužitelja D.S. sina T., Opština P., koga zastupa R.B., advokat iz P., protiv tužene J.S., kćeri L., Opština P., koju zastupa M.P.V., advokat iz P., radi utvrđenja ništavosti ugovora o poklonu i utvrđivanja zajedničke bračne imovine, vrijednost spora 100.000,00 KM, odlučujući o reviziji tužitelja izjavljenoj protiv presude Okružnog suda u Banjaluci broj 78 0 P 027202 20 Gž od 08.07.2020. godine, na sjednici vijeća održanoj dana 09.03.2021. godine, donio je

PRESUDU

Revizija se odbija.

Obrazloženje

Prvostepenom presudom Osnovnog suda u Prnjavoru broj 78 0 P 027202 17 P od 11.12.2019. godine odbijen je tužbeni zahtjev tužitelja za utvrđenje ništavosti i da ne proizvodi pravno dejstvo ugovor o poklonu nekretnina označenih kao k.č. broj 320 dvorište površine 126 m² i k.č. broj 320 kuća i zgrada površine 185 m², stari broj 11/39 k.o. P., zaključen između tužitelja kao poklonodavca i tužene kao poklonoprimca dana 02.07.2004. godine i ovjeren kod Osnovnog suda u Prnjavoru pod OV broj ... , što bi tužena bila dužna priznati i trpjeti, te za utvrđenje da je tužitelj po osnovu sticanja u braku sa tuženom stekao pravo vanknjižnog suvlasništva i posjeda sa 1/2 dijela nekretnina označenih kao k.č. broj, dvorište površine 126 m² i k.č. broj 320 kuća i zgrada površine 185 m², upisano u PL. broj ... k.o. P. na ime tužene kao posjednika sa 1/1 dijela, što bi tužena bila dužna priznati i trpjeti i da se tužitelj na osnovu prvostepene presude uknjiži kao posjednik sa 1/2 dijela na nekretninama upisanim u PL broj ... k.o. P. Obavezan je tužitelj da tuženoj nadoknadi troškove parničnog postupka u iznosu od 8.157,50 KM.

Drugostepenom presudom Okružnog suda u Banjaluci broj 78 0 P 027202 20 Gž od 08.07.2020. godine žalba tužitelja je odbijena i potvrđena prvostepena presuda, te je odbijen i njegov zahtjev za naknadu troškova sastava žalbe u iznosu od 1.312,50 KM.

Blagovremeno izjavljenom revizijom tužitelj pobija drugostepenu presudu zbog povrede odredaba parničnog postupka i pogrešne primjene materijalnog prava, s prijedlogom da se osporena presuda ukine i predmet vrati istom sudu na ponovno suđenje.

U odgovoru na reviziju tužena predlaže da se revizija odbije kao neosnovana.

Revizija nije osnovana.

Predmet spora u ovoj parnici je zahtjev tužitelja za utvrđivanje ništavosti ugovora o poklonu koji je zaključen između parničnih stranaka, bliže označenog u izreci prvostepene presude, te zahtjev za utvrđenje da je tužitelj po osnovu sticanja u braku sa tuženom stekao pravo vanknjižnog suvlasništva i posjeda sa 1/2 dijela na nekretninama koje su bile predmet tog ugovora o poklonu, upisane kao posjed tužene sa 1/1 dijela, što bi tužena bila dužna priznati i trpjeti da se tužitelj na osnovu ove presude uknjiži kao posjednik sa 1/2 dijela na tim nekretninama.

Tokom postupka kod prvostepenog suda utvrđeno je slijedeće činjenično stanje: da su parnične stranke bile u braku od ...1984. do ...2006. godine, kada je njihov brak razveden na osnovu zajedničkog prijedloga bračnih supružnika presudom Osnovnog suda u Prnjavoru broj: 078-0-P-06-000031 od 07.04.2006. godine, zbog teško i trajno poremećenih bračnih odnosa, da su malodobna djeca povjerena tuženoj na brigu, čuvanje i odgoj, te da su djeca u međuvremenu postala punoljetna; da su u toku bračne zajednice parnične stranke kupile sporni poslovni prostor dana 13.06.2002. godine od TP P. a.d. P. za 100.000,00 KM, za kredite i pozajmice koje su podizali i da su navedene nekretnine bile pod hipotekom; da je tužitelj prije razvoda braka u oktobru 2005. godine odselio u SAD gdje se i sada nalazi; da je tužena u posjedu spornog poslovnog prostora kojeg izdaje pod zakup i ubire zakupninu i da se u njima trenutno nalazi ugostiteljski objekat G.k.; da je sve dugove i obaveze tužitelja po kreditima poslije njegovog odlaska u SAD, izmirila tužena; da je tužitelj ugovorom o poklonu dana 02.07.2004. godine tuženoj poklonio nekretnine u naravi k.č. broj 320 dvorište površine 126 m² i k.č. broj 320 kuća i zgrada, površine 185 m², stari broj 11/39 k.o. P. i da je ugovor ovjeren kod prvostepenog suda pod brojem OV-br. ... godine; da je pored ovog ugovora dana 20.07.2004. godine tužitelj kao poklonodavac poklonio nekretnine djeci parničnih stranaka i to kuću i popratne objekte koji se nalaze u k.o. B., upisane u p.l. broj ... k.o. P.; da iz izjava saslušanih svjedoka proizlazi da nemaju neposredna saznanja o okolnostima i pobudama za zaključenje pobijanog ugovora o poklonu, čiji predmet je bio poslovni prostor i da svjedocima nije poznat rezultat poslovanja tužitelja u periodu koji je prethodio zaključenju tog ugovora; da nije sporno da su predmetne nekretnine u vrijeme zaključenja spornog ugovora bile opterećene hipotekom na osnovu rješenja Osnovnog suda u Prnjavoru broj R-80/03 od 28.03.2003. godine radi obezbjeđenja isplate kredita broj: ... od 28.03.2003. godine na iznos od 50.000,00 KM, sa kamatom i rokom otplate od 36 mjeseci, da je tužena bila sudužnik po tom kreditu i da je prilikom prihvatanja poklona od supruga znala da su iste bile opterećene hipotekom.

Polazeći od naprijed utvrđenog činjeničnog stanja prvostepeni sud je zaključio da je tužitelj sačinio dva ugovora o poklonu i to jedan (koji je predmet ovoga spora) kojim je nekretnine, u naravi poslovni prostor, poklonio tuženoj 02.07.2004. godine, kao i drugi ugovor koji je sačinio dana 20.07.2004. godine kojim je nekretnine upisane u pl. broj ... k.o. P. označene kao k.č. 1123/4 u površini od 619 m² u naravi kuća i zgrada, upisane u zk.ul. broj ... k.o. P., poklonio njihovoj djeci, tako da je u oba slučaja raspolagao i sa bračnom tekovinom od 1/2 dijela, da tužitelj nije dokazao da je nekretnine poklonio tuženoj radi onemogućavanja ustanovljenja zakonske hipoteke u korist Poreske uprave Republike Srpske, odnosno da je ugovor zaključio iz nedozvoljenih pobuda, već da je tužitelj tuženoj poklonio nekretnine opterećene zaduženjima koje je tužena prihvatila i izmirila do 2011. godine, pa da nije dokazao postojanje nedopuštenih pobuda koje su bitno uticale na zaključenje pobijanog ugovora o poklonu, te je primjenom odredbe člana 53. Zakona o obligacionim odnosima („Službeni list SFRJ“ broj: 29/78, 39/85, 45/89, 57/89 i „Službeni glasnik Republike Srpske“ broj: 17/93, 3/96, 39/03 i 74/04, u daljem tekstu: ZOO), u vezi sa odredbom člana 7. stav 1. Zakona o parničnom postupku („Službeni glasnik RS“, broj 58/03, 85/03, 74/05, 63/07, 49/09, 61/13, u daljem tekstu:

ZPP) i članovima 123. i 126. istog zakona, koji se odnose na pravila o teretu dokazivanja, odbio tužbeni zahtjev u cjelini.

Odlučujući o žalbi tužitelja drugostepeni sud je prihvatio činjenična utvrđenja i pravne zaključke prvostepenog suda pa je izjavljenu žalbu odbio i prvostepenu presudu potvrdio.

Pobijana drugostepena presuda je pravilna i zakonita.

Odredbom člana 53. ZOO propisano je da pobude iz kojih je ugovor zaključen ne utiče na njegovu punovažnost (stav 1.), ali, da ako je nedopuštena pobuda bitno uticala na odluku jednog ugovarača da zaključi ugovor i ako je to drugi ugovarač znao ili morao znati, ugovor će biti bez dejstva (stav 2.), te da ugovor bez naknade nema pravno dejstvo i kad drugi ugovarač nije znao da je nedopuštena pobuda bitno uticala na odluku njegovog saugovarača (stav 3.). Prema stavu 3. navedene zakonske odredbe kod ugovora o poklonu pobuda je relevantna i onda kada među strankama nije utvrđena kao uslov, ali je poklonodavcu poslužila kao jedini razlog poklanjanja, odnosno da je volja poklonodavca zasnovana jedino na toj pobudi.

U konkretnom slučaju iz utvrđenog činjeničnog stanja, koje ne može biti predmet pobijanja u revizionom postupku, prema izričitoj zabrani propisanoj odredbom člana 240. stav 2. ZPP, proizlazi da su parnične stranke dana 02.07.2004. godine zaključile ugovor o poklonu kojim je tužitelj tuženoj poklonio nekretnine k.č. broj 320 dvorište površine 126 m² i k.č. broj 320 kuća i zgrada, površine 185 m², stari broj 11/39 k.o. P. i da je ugovor ovjeren kod prvostepenog suda pod brojem OV-br godine, da su te nekretnine bile opterećene hipotekom radi obezbjeđenja isplate kredita banci na iznos od 50.000,00 KM, koje su parnične stranke kupile 2002. godine tokom trajanja braka i upisali kao isključivu svojinu tužitelja, da su pored ove imovine u braku stekli i nekretnine u k.o. B., upisane u p.l. broj ... k.o. P., u naravi kuća i popratni objekti koje je dana 20.07.2004. godine tužitelj poklonio djeci parničnih stranaka, da je tužitelj napustio bračnu zajednicu u oktobru 2005. godine i odselio u SAD i da je njihov brak razveden 07.04.2006. godine, te da je sve dugove i obaveze tužitelja po kreditima poslije njegovog odlaska u SAD izmirila tužena do 2011. godine i da tužitelj nije dokazao da je sporne nekretnine poklonio tuženoj radi onemogućavanja ustanovljenja založnog prava u korist trećeg lica.

Kod takvog stanja stvari, suprotno tvrdnji revidenta, pravilan je zaključak nižestepeni sudova da je prilikom zaključivanja spornog ugovora sa tuženom (kao i onoga sa njihovom djecom) tužitelj raspolagao i sa bračnom tekovinom tužene od ½ dijela, da u ovoj parnici nije dokazao da je nekretnine poklonio tuženoj radi onemogućavanja ustanovljenja založnog prava u korist trećeg lica, odnosno da je ugovor zaključio iz nedozvoljenih pobuda, već joj je poklonio nekretnine opterećene zaduženjima koje je tužena prihvatila i izmirila do 2011. godine, pa da nije dokazao postojanje nedopuštenih pobuda koje su bitne uticale na zaključenje pobijanog ugovora o poklonu, koje bi prema odredbi člana 53. stav 2. i 3. ZOO bile osnov za utvrđenje njegove ništavosti. Stoga je pravilnom primjenom ove zakonske odredbe pravilno odbijen tužbeni zahtjev za utvrđenje ništavosti spornog ugovora o poklonu.

Slijedom toga, kako je tužitelj pravno valjanim ugovorom poklonio tuženoj svoj dio bračne tekovine na spornim nekretninama, pravilnom primjenom materijalnog prava odbijen je i njegov zahtjev za utvrđenje da mu na poklonjenoj imovini pripada ½ dijela na ime zajedničkog sticanja u braku sa tuženom.

Imajući u vidu naprijed navedeno neutemeljen je revizioni prigovor da je osporena presuda zahvaćena povredama odredaba parničnog postupka iz člana 8. u vezi sa odredbom člana 209. ZPP, budući da svjedoci čije saslušanje je predložio tužitelj nemaju neposredna saznanja o okolnostima i pobudama za zaključenje pobijanog ugovora o poklonu.

Prema izvadku iz zk.ul. ... k.o. P. proizlazi da je zahtjev za upis zakonske hipoteke u korist Poreske uprave Republike Srpske, po rješenju na koje se poziva revident, kod Republičke uprave ... primljen 23.10.2006. godine, što čini neosnovanom i nelogičnom tvrdnju tužitelja da je ugovor o poklonu zaključen sa tuženom 02.07.2004. godine imao nedopuštenu pobudu radi izbjegavanja plaćanja duga po navedenoj zakonskoj hipoteci.

Prema navedenom, pobijana presuda nema nedostataka na koje se ukazuje revizijom, niti onih na koje sud pazi po službenoj dužnosti, pa je na osnovu odredbe člana 248., u vezi sa članom 456. a) ZPP, odlučeno kao u izreci.

Predsjednik vijeća
Gorjana Popadić

Za tačnost otpravka ovjerava
Rukovodilac sudske pisarnice
Biljana Aćić